

Teza: przyznanie stronie pełnomocnika z urzędu.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zasadnie uznał, że wnioskodawczyni prawidłowo wykazała, że nie może ponieść samodzielnie kosztów zastępstwa. Jednakże sąd trafnie przyznał, że nie jest spełniona druga z przesłanek, gdyż okoliczności sprawy nie są skomplikowane, co skutkuje odmową ustanowienia pełnomocnika z urzędu.

Sygn. akt: WO-214/19

POSTANOWIENIE

z dnia lipca 9 2020 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący SWSD - Jacek Będkowski - sprawozdawca Sędziowie SWSD - Magdalena Szepczyńska

SWSD - Juliusz Cybulski

Protokolant: Anna Kuchniak

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 9 lipca 2020 r. w sprawie zażalenia T. G. na zarządzenie Przewodniczącego Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. z dnia 16 września 2019 roku, sygn. akt. DO 79/19 w zakresie oddalającym wnioski T. G. z dnia 11 września 2019 r. o przyznanie pełnomocnika do sprawy,

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych tj. Dz. U. 1982 nr 19 poz. 145 postanawia

1.

zaskarżone zarządzenie utrzymać w mocy,

2.

kosztami postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w zryczałtowanej kwocie 1200,00 zł (słownie złotych: jeden tysiąc dwieście złotych) obciążyć Krajową Izbę Radców Prawnych

Uzasadnienie

Zarządzeniem z dnia 16 września 2019 roku Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. w sprawie o sygn. akt. DO 79/19 oddalił wnioski T. G. z dnia 11.09.2019 r. o przyznanie pełnomocnika do sprawy z uwagi na brak przymiotu skomplikowania sprawy. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uzasadnił to faktem, iż Sąd uprawniony jest przydzielić stronie nie będącej obwinionym pełnomocnika z urzędu wyłącznie jeżeli strona samodzielnie nie może pokryć kosztów zastępstwa oraz gdy wymagają tego okoliczności sprawy, np. jej skomplikowany charakter.

(...) w W. uznał, że w niniejszej sprawie, jakkolwiek wnioskodawczyni wykazała, że nie może ponieść samodzielnie kosztów zastępstwa, to w ocenie Sądu nie zachodzi potrzeba zapewnienia jej profesjonalnego pełnomocnika. W sprawie bowiem podstawą zaskarżonego przez nią postanowienia jest okoliczność przedawnienia, której wykazanie lub podważenie nie należy do skomplikowanych czynności dotyczących stanu faktycznego lub interpretacji prawa. Z tych powodów (...) w W. wniosku nie uwzględnił.

Od wyżej wymienionego zarządzenia Pokrzywdzona złożyła zażalenie, wnosząc ponownie o przyznanie jej pełnomocnika z urzędu.

Zażalenie pokrzywdzonej nie zasługiwało na uwzględnienie z przyczyn wskazanych

poniżej.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, iż w ocenie Sądu zażalenie nie spełnia podstawowych wymogów formalnych. Zgodnie z brzmieniem art. 427 k.p.k. § 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych odwołujący się powinien wskazać zaskarżone rozstrzygnięcie lub ustalenie tj. tzw. jego zakres, a także podać, czego się domaga tj. sformułować odpowiednie wnioski. W zażaleniu pokrzywdzona nie wskazała zakresu zaskarżenia tj. czy zgodnie z treścią dyspozycji art. 425 § 2 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych zaskarża go w całości czy w części. Nawet pomijając wskazane powyżej uchybienie odwołującej się i uwzględniając okoliczność, że rozstrzygnięcie zarządzenia z dnia 16 września 2019 roku dotyczyło tylko oddalenia wniosku to i tak odwołująca się nie sformułowała prawidłowo wniosku w kwestii zmiany lub uchylecia zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części, nieprawidłowo formułując wniosek „o przyznanie pełnomocnika z urzędu już bez zbędnej zwłoki

Pomijając uchybienia formalne zażalenia i mając na uwadze, iż sporządzała go osoba nie będąca profesjonalistą Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozpoznał merytorycznie zażalenie .

W konsekwencji Wyższy Sąd Dyscyplinarny doszedł do przekonania, iż należy przychylić się do stanowiska Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. odnośnie braku przymiotu skomplikowania sprawy. W niniejszym stanie faktycznym (...) w W. zasadnie uznał, że wnioskodawczyni prawidłowo wykazała, że nie może ponieść samodzielnie kosztów zastępstwa, jednakże zarazem trafnie przyznał, że nie jest spełniona druga z przesłanek czyli okoliczności sprawy, polegające na jej skomplikowanym charakterze skutkujące potrzebą ustanowienia pełnomocnika. W sprawie zainicjowanej przez pokrzywdzoną podstawą wydania postanowienia o umorzeniu dochodzenia jest okoliczność przedawnienia karalności czynu jakiego miał dopuścić się obwiniony. Jak słusznie stwierdził (...) wykazanie lub podważenie faktu przedawnienia nie należy do skomplikowanych czynności dotyczących stanu faktycznego lub prawnego, który to nie wymaga trudnej interpretacji prawa bądź jego wykładni, którą mógłby dokonać jedynie profesjonalny pełnomocnik. Istota przedawnienia nie jest skomplikowanym zagadnieniem prawnym, którego nie mogłaby zrozumieć osoba nie będąca profesjonalistą. W związku z powyższym zasadnie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał że odwołująca się w tej konkretnej sprawie jest w stanie samodzielnie podejmować czynności w postępowaniu przed (...) w W. bez konieczności ustanawiania dla niej profesjonalnego pełnomocnika.

Zgodnie z orzecznictwem tj. m.in. Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 30 grudnia 2014 r., sygn. I ACa 477/14: „Potrzeba udzielenia profesjonalnej pomocy prawnej stronie zachodzi przede wszystkim w sytuacji, gdy strona jest nieporadna, przez co należy rozumieć sytuację, w której nie potrafi ona w zrozumiały i poprawny sposób przedstawić swojego stanowiska procesowego oraz nie ma podstawowej orientacji w regułach rządzących procesem cywilnym, w związku z czym nie można zasadnie oczekiwać, iż pouczenia sądu udzielane w trybie art. 5 k.p.c. będą wystarczające dla zapewnienia tej stronie odpowiedniej wiedzy o możliwych i celowych czynnościach procesowych. O potrzebie przyznania pełnomocnika z urzędu można też mówić wtedy, gdy strona wprawdzie nie jest nieporadna, jednakże sprawa ma na tyle skomplikowany pod względem prawnym lub faktycznym charakter, że jej właściwe prowadzenie wymaga pogłębionej wiedzy prawniczej. Wreszcie, potrzeba ustanowienia pełnomocnika z urzędu istnieje wtedy, gdy strona (np. ze względu na chorobę) nie jest w stanie samodzielnie prowadzić sprawy, w szczególności stawiać się na kolejne terminy rozpraw ”, a także Wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 7 lutego 2019 r., sygn. 1 ACa 742/18: Nie ustanowienie stronie pełnomocnika z urzędu nie usprawiedliwia zarzutu nieważności postępowania wskutek pozbawienia powoda możliwości obrony jego praw, gdyż wniosek ten podlega uwzględnieniu tylko wówczas, gdy w ocenie sądu udział profesjonalnego pełnomocnika jest potrzebny, a sąd takiej potrzeby nie dostrzegł oddalając wniosek w tym przedmiocie. O takiej potrzebie można mówić jedynie wówczas, gdy spełniona zostanie przesłanka przedmiotowa w postaci zawilości faktycznej lub prawnej danej sprawy lub przesłanka podmiotowa w postaci nieporadności strony wnoszącej o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, niezdolności do samodzielnego podejmowania czynności procesowych w sprawie i niemożności należytej

obrony swoich interesów przez stronę. Wskazać trzeba, że nawet trudna sytuacja materialna strony, która nie pozwala mu na zatrudnienie profesjonalnego pełnomocnika procesowego z wyboru, sama w sobie nie decyduje o zasadności złożonego w tym przedmiocie wniosku. Odrębną kwestią pozostaje bowiem ocena zawilości faktycznej lub prawnej danej sprawy i nieporadności strony wnoszącej o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, niezdolności do samodzielnego podejmowania czynności procesowych w sprawie i niemożności należytej obrony swoich interesów przez stronę”.

Nawiązując zatem do poglądów przytoczonego orzecznictwa niniejszej sprawie nie można zatem nadać charakteru zawilości faktycznej lub prawnej, która opiera się jedynie na problemie przedawnienia karalności czynu. Nadto pokrzywdzona, choć jest osobą starszą nie jest osobą nieporadną, bądź niezdolną do samodzielnego podejmowania czynności procesowych w danej sprawie co wpływałoby na niemożność należytej obrony jej interesów. Świadczą o tym chociażby okoliczności, że odwołująca się do tej pory podejmowała skutecznie czynności procesowe w sprawie, zaskarżając postanowienie w tym m.in. o umorzeniu dochodzenia czy przedmiotowe zarządzenie, na które wniosła zażalenie podlegające rozpoznaniu.

Mając na uwadze powyższe okoliczności i w tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji.

Koszty postępowania odwoławczego ustalono w oparciu o wydatki na które składają się: koszty posiedzenia w tym: wynagrodzenia sędziów i rzeczników dyscyplinarnych, koszty dojazdu, koszty administracyjne oraz inne wydatki.